

เรื่อง การศึกษาผลการเรียนรู้ วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนเทนมีย์มิตรประชา อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้สื่อประสม

ปีที่ทำการวิจัย 2551

สาขาวิชา การวิจัยและประเมินผลการศึกษา

ผู้วิจัย นายสำรวย พันธุ์เพ็ง

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองสุข วันแสน

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนเทนมีย์มิตรประชา อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้สื่อประสม ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทำงานกลุ่ม ความมีวินัยและความพึงพอใจ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนเทนมีย์มิตรประชา อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้สื่อประสม ก่อนและหลังเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนเทนมีย์มิตรประชาอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 34 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง
2. การออกแบบการวิจัยการวิจัยครั้งนี้ออกแบบการวิจัยเป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน กับนักเรียนกลุ่มเดียว โดยมีการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องวันสำคัญและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 แผน คือ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องวันมาฆบูชา และวันวิสาขบูชา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องวันอาสาฬหบูชา และวันอัญมณีบูชา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องวันธรรมสวนะ และวันเข้าพรรษา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องวันออกพรรษา และวันเทโวโรหณะ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องหลักธรรมสุข 2 กิเลส ไตรสิกขา ธรรมฐาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องหลักธรรมปธาน โภศน 3 มงคล 38

3.2 นวัตกรรมที่ใช้ในการวิจัย ในที่นี้คือ สื่อประสม เรื่องวันสำคัญและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งใช้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 สื่อประสมที่ใช้ประกอบด้วย ใบความรู้ ใบงาน และเกม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 สื่อประสมที่ใช้ประกอบด้วย ใบความรู้ ใบงาน และเกม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 สื่อประสมที่ใช้ประกอบด้วย ใบความรู้ ใบงาน และสไลด์นำเสนอ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 สื่อประสมที่ใช้ประกอบด้วย ใบความรู้ ใบงาน และสไลด์นำเสนอ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 สื่อประสมที่ใช้ประกอบด้วย ใบความรู้ ใบงาน และใบกิจกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 สื่อประสมที่ใช้ประกอบด้วย ใบความรู้ ใบงาน และใบกิจกรรม

3.3 เครื่องมือวัดและประเมินผล

3.3.1 แบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เรื่องวันสำคัญและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จำนวน 30 ข้อ

3.3.2 แบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม เรื่องวันสำคัญและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา วิชาพระพุทธศาสนา โดยใช้สื่อประสม

3.3.3 แบบประเมินความมีวินัยเรื่องวันสำคัญและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา วิชาพระพุทธศาสนา โดยใช้สื่อประสม

3.3.4 แบบวัดความพึงพอใจ เรื่องวันสำคัญและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา วิชาพระพุทธศาสนาโดยใช้สื่อประสมโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) จำนวน 23 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในชั้นเรียนในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มเดียว โดยมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ระหว่างวันที่ 9-22 กันยายน 2551 ซึ่งมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.1 ทดสอบก่อนเรียน ใช้แบบทดสอบ เรื่องวันสำคัญและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นแบบทดสอบปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ในวันที่ 9 กันยายน 2551 เวลา 14.40 น.-15.30 น.

4.2 ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 แผน โดยใช้เวลาสอน 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน 2 สัปดาห์ รวมใช้เวลาสอนทั้งหมด 6 ชั่วโมง รวมทั้งเก็บข้อมูลการประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม ประเมินความมีวินัยในการเรียนของนักเรียนด้วยตามแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ระหว่างวันที่ 10-19 กันยายน 2551

4.3 ทดสอบหลังเรียน เป็นแบบทดสอบชุดเดิมที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน และวัดความพึงพอใจของนักเรียน ให้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ หลังจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อประสม ครบทั้ง 6 แผน ในวันที่ 22 กันยายน 2551 เวลา 14.40 น.-15.30 น.

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 นำคะแนนที่ได้จากการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการทำงานกลุ่ม ความมีวินัย และความพึงพอใจ มาแจกแจงความถี่หาร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ผ่านและไม่ผ่านเกณฑ์

5.2 นำคะแนนที่ได้จากการประเมินผลการเรียนรู้ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการทำงานกลุ่ม ความมีวินัย และความพึงพอใจ มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการทำงานกลุ่ม ความมีวินัย และความพึงพอใจ กับเกณฑ์ที่กำหนดโดยใช้สถิติ t-test กรณีกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว

5.4 เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test ในกรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเรียนรู้ เรื่องวันสำคัญและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา วิชาพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนเทนมิย์มิตรประชา อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้สื่อประสม

1.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กรณีก่อนเรียนนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.94 ไม่ผ่านเกณฑ์ 33 คน คิดเป็นร้อยละ 97.06 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 11.21$, S.D. = 3.418) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ พบว่า ต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกรณีหลังเรียนผ่านเกณฑ์ 30 คน คิดเป็นร้อยละ 88.24 ไม่ผ่านเกณฑ์ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 23.85$, S.D. = 3.322) เมื่อทดสอบแล้วสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 ด้านทักษะการทำงานกลุ่มพบว่า นักเรียนมีทักษะในการทำงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และไม่มีผู้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์โดยนักเรียนมีทักษะการทำงานกลุ่มอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 57.12$, S.D. = 2.772) เมื่อทดสอบแล้ว นักเรียนมีทักษะการทำงานกลุ่มสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 ด้านความมีวินัย พบว่า นักเรียนมีวินัยในการเรียน ผ่านเกณฑ์ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และไม่มีผู้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์โดยนักเรียนมีวินัยอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 57.647$, S.D. = 3.941) เมื่อทดสอบแล้วนักเรียนมีวินัยสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4 ด้านความพึงพอใจพบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจผ่านเกณฑ์ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 91.18 และไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 8.82 นักเรียนความพึงพอใจในการเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.356) เมื่อทดสอบแล้วนักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียน สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านเนื้อหา พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในเรียนอยู่ในระดับมาก สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ คือ การจัดลำดับนำเสนอเนื้อหาที่เรียนทำให้เข้าใจง่าย, เนื้อหาที่เรียนมีความเหมาะสมกับเวลาเรียน, เนื้อหาตรงกับกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.15, 4.00, 4.29$, S.D. = 0.500, 0.651, 0.676), ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ คือ ครูผู้สอนเป็นมีความเป็นกันเองกับนักเรียน ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.662) และนักเรียนมีความพึงพอใจในเรียนอยู่ในระดับมาก สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จำนวน 3 ข้อ คือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสม, นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน, นักเรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.91, 4.18, 4.15$, S.D. = 0.570, 0.758, 0.610) และนักเรียนมีความพึงพอใจในเรียน

อยู่ในระดับมากสูงกว่าเกณฑ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ คือ สมาชิกในกลุ่มให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.734), ด้านสื่อการเรียนการสอนพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในเรียนอยู่ในระดับมาก สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จำนวน 8 ข้อ คือ สื่อประสมมีความหลากหลาย สื่อประสมทำให้เข้าใจเนื้อหาได้เป็นอย่างดี สื่อประสมทำให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง สื่อประสมทำให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม สื่อประสมส่งเสริมการคิดและวิเคราะห์ , สื่อประสมที่ใช้แต่ละสื่อมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน , สื่อประสมกระตุ้นให้เกิดความสนใจในเรียนรู้ตลอดเวลา, การเรียนรู้ด้วยสื่อประสมทำให้เรียนรู้ด้วยความสุข ไม่เบื่อหน่ายการเรียน ($\bar{X} = 4.09, 3.97, 4.00, 3.79, 4.00, 4.15, 4.24, 3.94$, S.D. = 0.668, 0.577, 0.603, 0.641, 0.696, 0.500, 0.699, 0.851) และนักเรียนมีความพึงพอใจในเรียนอยู่ในระดับมากสูงกว่าเกณฑ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 จำนวน 1 ข้อ คือ การเรียนรู้ด้วยสื่อประสมทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.67), ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในเรียนอยู่ในระดับมาก สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ คือ ครูใช้วิธีการประเมินผลที่เหมาะสม , นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินใบงาน ใบกิจกรรม, หลักเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน เข้าใจตรงกัน ($\bar{X} = 4.15, 4.18, 4.12$, S.D. = 0.610, 0.673, 0.640), ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในเรียนอยู่ในระดับมาก สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทุกข้อ คือ นักเรียนมีความรู้ และเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น นักเรียนมีทักษะการทำงานกลุ่ม, นักเรียนปฏิบัติตนในด้านการส่งงาน การเข้าเรียน การแต่งกาย ($\bar{X} = 4.32, 3.76, 4.15$, S.D. = 0.589, 0.699, 0.892)

2. ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องวันสำคัญและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาวิชาพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนเทนมีย์มิตรประชา อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้สื่อประสม ก่อนและหลังเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05